

עפ"ת 33091/02/15 - דובב בן גיגי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 33091-02-15 בן גיגי דובב נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

בפני כב' השופט אמיר טובי

המערער דובב בן גיגי

נגד

המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

1. מדובר בערעור על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בחדרה (כב' השופטת כ' פאר-גינת) מיום 17.1.15, בגדרו נגזרו על המערער פסילה בפועל מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך 16 חודשים, פסילה על תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים, מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים, צו מבחן לתקופה של 12 חודשים ושירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות.

2. כנגד המערער הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של נהיגה בשכרות. בעובדות כתב האישום נאמר כי ביום 6.10.09 נהג המערער ברכבו בכביש 4 וכאשר התבקש לתת דגימה של אוויר נשוף, הוא סירב.

במהלך שמיעת התיק ביקש המערער לצרף כתב אישום נוסף אשר ייחס לו אף הוא עבירה של נהיגה בשכרות מיום 6.2.09, על דרך של סירוב לתת דגימה של אוויר נשוף. הצדדים הסכימו לתיקון כתב האישום באופן שעובדות כתב האישום נותרו על כן אך סעיף האישום תוקן כך שהעבירה שיוחסה למערער היתה של נהיגה במצב השולל מהנהג את השליטה בכלי הרכב.

המערער הודה בעבירות שיוחסו לו בשני התיקים והורשע בהן. במסגרת הטענות לעונש, הציגו הצדדים הסדר טיעון במסגרתו נתבקש בית המשפט להשית על המערער פסילה בפועל מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 350 ימים (כשנה), פסילה על תנאי למשך 6 חודשים, מאסר על תנאי לתקופה של 8 חודשים, קנס בסך 500 ₪ ועבודות לתועלת הציבור בהיקף של 150 שעות.

בשים לב להסדר שהתגבש, הופנה המערער לשירות המבחן אשר ערך בעניינו ארבעה תסקירים. בתסקיר השני והשלישי נאמר כי המערער לא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו לשם השתלבות בהליך טיפולי שנועד לאפשר לו להתמודד עם תגובותיו במצבים של לחץ. נאמר כי המערער אמנם הגיע

למספר מפגשים אך לא שמר על רצף ובשלב מסוים ניתק קשר עם מרכז האבחון. לבקשת המערער, ניתנה לו הזדמנות נוספת ותסקיר רביעי הוכן בעניינו. בתסקיר זה נאמר כי המערער החל בתהליך טיפולי וכי זה מתקדם באופן תקין. לפיכך, המליצה קצינת המבחן להעמיד את המערער לתקופת מבחן בת שנה וזאת בנוסף לענישה מותנית משמעותית.

3. בגזר דינו הקדים בית המשפט וציין כי לא יוכל לקבל את הסדר הטיעון. בית משפט קמא הפנה לסעיף 39א' לפקודת התעבורה [נוסח חדש] הקובע לנאשם אשר הורשע בעבירה של נהיגה בשכרות עונש פסילה מינימלי לתקופה של 24 חודשים, נוסף לכל עונש אחר. הסדר הטיעון שהוצג משקף למעשה בקשה לסטות מהעונש המינימלי הקבוע בחוק. בית המשפט ציין כי ייתכנו אמנם מקרים שיצדיקו סטייה מרף הענישה המינימלי אך בשל כך צריכות להתקיים נסיבות מיוחדות שאינן מתקיימות בעניינו. ראשית, המערער הורשע בעבירה זהה קודמת, הגם שבאותו עניין סעיף העבירה תוקן אך נסיבות העבירה זהות לחלוטין לעבירה נשוא הדיון. בית המשפט ציין כי למעשה אלמלא התיקון של סעיפי העבירה (והצדדים לא הסבירו את נסיבות התיקון) היה המערער צפוי לעונש מינימלי של 4 שנות פסילה. עוד הוסיף כי גם אם יניח לטובת המערער כי העבירה הקודמת שונה במהותה, לאור תיקון סעיפי האישום, מהעבירה של נהיגה בשכרות, הרי שצירופה של עבירה נוספת לבטח אינו יכול לשמש כנסיבה מקלה לזכותו של המערער שיש בה כדי להצדיק סטייה מרמת הענישה המינימלית הקבועה בדיון.

4. בית משפט קמא הפנה גם לגיליון הרשעותיו הקודמות של המערער המצביע כי זה צבר מספר לא מבוטל של עבירות. בנסיבות, לבטח לא ניתן לטעון כי מדובר בעבר קל המאפשר סטייה מרף הענישה המינימלי הקבוע בדיון. בנוסף, לחובתו של המערער גם עבירות במישור הפלילי. הצטברות העבירות יש בהן כדי ללמד על כך שלא מדובר באדם נורמטיבי שהאירוע נשוא כתב האישום הנו בגדר מעידה חד פעמית עבורו. נאמר כי גם עברו הפלילי של המערער אינו יכול להיזקק לזכותו.

5. אף מתסקירי שירות המבחן לא עולה תמונה של מי שהפנים את חומרת מעשיו ועובר הליך שיקומי אמיתי. נהפוך הוא, התמונה המצטיירת היא של מי שלא שיתף פעולה עם שירות המבחן ורק כאשר כלו כל הקיצין והמערער הבין כי לא תינתן לו הזדמנות נוספת, החל הליך של שיתוף פעולה.

6. בית משפט קמא לא התעלם מהשיקולים עליהם הצביעה ההגנה ובראשם מצבו המשפחתי של המערער והמצוקה הכלכלית ממנה הוא סובל. נאמר כי טעם זה אפשר ויש בו כדי להצדיק קביעת ענישה הנעה בין הרף התחתון של רמת הענישה אך לא סטייה אל מתחת לרף זה. אף טענת המערער כי הוא זקוק לרישיון נהיגה לשם פרנסתו, אין בה כדי להצדיק סטייה מרף הענישה התחתון הקבוע בדיון, שכן מצבו אינו שונה ממצבם של רבים אחרים שרישיון הנהיגה נחוץ להם לצרכי עבודה. בית משפט קמא העיר כי גם אם יקבל את טענותיו של המערער שרישיון הנהיגה נחוץ לו לשם עבודתו, הרי שגם פסילה לתקופה של שנה, בהתאם להסדר שגובש, תביא את המערער לאיבוד מקור פרנסתו.

בית משפט קמא בחן את הנסיבות בהן סירב המערער ליתן דגימה של אוויר נשוף, הנעוצות בטעמי כשרות. נאמר כי מבלי לזלזל בערכים של דת ודיני כשרות, אין בטעמים שהעלה המערער כדי להצדיק את מהות הסירוב. בית משפט קמא הביע ספק כי זו הסיבה שבשלה סירב המערער לעבור את הבדיקה. בדבריו לשירות המבחן, אישר המערער כי שתה אלכוהול טרם הנהיגה. בנסיבות, יש לשאול האם הסיבה אותה מציג המערער כיום היא אכן סיבה אמיתית או שמא סיבה שנועדה לנסות ולספק הצדקה לחוסר רצונו לעבור בדיקה לאחר ששתה אלכוהול. בית משפט קמא הוסיף כי אף אם יניח כי זוהי אכן סיבת הסירוב, הרי שהיא יכולה להצדיק התחשבות בקביעת עונש בתוך מדרג הענישה אך לא סטייה אל מתחת לרף הענישה המינימלי הנקבע בדיון.

7. בית משפט קמא הוסיף כי לעתים כאשר צדדים מגיעים להסדר טיעון, מביא הדבר בחשבון בעיות ראייתיות בהוכחת האשמה. במקרה דיון, לא ציינה המשיבה מהם הטעמים שהביאו אותה להסכים להסדר אם כי לא נראה כי עמדו בפניה בעיות ראייתיות כלשהן. ההיפך הוא הנכון, כתב האישום בתיק שצורף תוקן על ידי המשיבה כדי להימנע מהצורך לבקש להשית על המערער עונש של 4 שנות פסילה של רישיון הנהיגה. בית משפט הוסיף כי הנדבך של שירות לתועלת הציבור אינו מאזן נכונה בין הנסיבות הכוללות לבין ההפחתה ברכיב הפסילה. כאשר מדובר בנאשם המצרף עבירה נוספת, זהה בנסיבותיה, ואשר לחובתו עבר תעבורתי ופלילי, התוספת של שירות לתועלת הציבור נראית הולמת כשהיא נלוות לעונש הפסילה המינימלי ולא כאשר היא משמשת תחליף לחלק מעונש הפסילה המינימלי הקבוע בחוק.

8. על רקע כל אלה קבע בית משפט קמא כי לו היה צריך לקבוע מתחם ענישה במנותק מהסדר הטיעון, היה קובע מתחם שהרף התחתון שלו גבוה מתקופת הפסילה המינימלית, וזאת בשם לב לכך שהמערער צירף והורשע בעבירה נוספת זהה בנסיבותיה ולחובתו עבר פלילי ותעבורתי לא מבוטל. בנסיבות ובהעדר הסבר משכנע לטעמים שהביאו את המשיבה להציג את הסדר הטיעון, קבע בית משפט קמא כי לא יוכל לכבדו בהיותו סוטה מדרישת המינימום לפסילה הקבועה בחוק. משכך, ראה בית משפט לקבוע מתחם של ענישה, אותו העמיד על תקופת פסילה שבין 24 ל-36 חודשים בתוספת רכיב של צו מבחן ושל"צ, פסילה מותנית, מאסר על תנאי וקנס.

9. בהביאו בחשבון את הודאתו של המערער בשני כתבי האישום והעובדה כי מדובר בעבירות שנעברו בשנת 2009, ומאז לא נעברו על ידי המערער עבירות דומות, וכן בהביאו בחשבון את מצבו המשפחתי והכלכלי הקשה של המערער, כמו גם את העובדה כי ענישה בתיק זה יש בה כדי לפגוע בפרנסתו, ובשים לב לכך שהצדדים הגיעו להסדר טיעון הגם שבית המשפט אינו מחוייב לכבדו, ובהתחשב בעובדה כי המערער היה פסול מנהלית מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של חודשיים, קבע בית המשפט כי במקרה הנוכחי ניתן לסטות במקצת בעת קביעת העונש ההולם מהרף התחתון של פסילת המינימום הקבועה בדיון. זאת, תוך איזון של הדבר בענישה מותנית מהותית ובהטלת צו מבחן ושעות שירות לתועלת הציבור. לפיכך, גזר בית משפט קמא את העונשים שצויינו לעיל.

10. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ושקלתי את מכלול הנסיבות, לא ראיתי מקום להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא. מדובר בגזר דין מנומק ומפורט שלא נפלה בו כל שגגה שתצדיק התערבות ערכאת הערעור.

נכון הוא שבית המשפט אינו נוטה להתערב בהסדרי טיעון אלא במקרים קיצוניים ובטעמים מיוחדים (ראו לדוגמה: ע"פ 3068/10 פלונית נ' מדינת ישראל (1.11.2010)). יחד עם זאת, דומה כי אותם טעמים מתקיימים בענייננו באופן מובהק שעה שהצדדים ראו להסכים לעונש פסילה הנופל מתקופת הפסילה המינימלית הקבועה בד"ן. בצדק ציין בית משפט קמא כי בנסיבות העניין לא היתה לכך כל הצדקה ולא הובא כל הסבר מדוע המשיבה נאותה להסכים להקלה מרחיקת לכת מעין זו. כאמור, סעיף 39א' לפקודת התעבורה קובע תקופת פסילה מינימלית לנאשם שהורשע בנהיגה בשכרות העומדת על 24 חודשים. בענייננו, לא זו בלבד שהמערער הורשע בעבירה זו אלא התווספה אליה עבירה זהה בנסיבותיה, וחרף זאת הסכימה המשיבה להטלת עונש של פסילה בפועל לתקופה של כשנה אחת בלבד. לא ברור מה היו שיקוליה לעשות כן אך ברי כי בהעדר טעמים מיוחדים שיצדיקו זאת, לא היה בידי בית המשפט לאשר הסדר מעין זה.

11. זאת ועוד, בית משפט קמא מנה את הטעמים שהצדיקו החמרה עם המערער, לרבות עברו התעבורתי והפלילי וחוסר שיתוף הפעולה שגילה ביחס למסגרות הטיפוליות שהוצעו לו על ידי שירות המבחן. די היה בנימוקים אלו על מנת להוביל לענישה העולה על התקופה המינימלית הקבועה בד"ן באופן משמעותי. חרף זאת, התחשב בית משפט קמא בנסיבותיו האישיות של המערער, לרבות בקשיי הפרנסה מהם הוא סובל. כמו כן נלקחה בחשבון העובדה שהצדדים הגיעו להסדר טיעון. נכון הוא שבסופו של דבר בית המשפט לא כיבד את ההסדר אך במסגרת שיקוליו, הוא הביא בחשבון עובדה זו וגזר על המערער בסופו של יום פסילה לתקופה הנופלת מהמינימום הקבוע בחוק. בכך עשה בית משפט קמא חסד עם המערער, שכן ספק אם הנסיבות הצדיקו לנהוג עמו במידה מעין זו של רחמים.

12. לאור מקבץ האמור, אני דוחה את הערעור.

ניתן היום, ב' ניסן תשע"ה, 22 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.